

SVATOKOPECKÁ ROČENKA



— 2018 —



Šmeralova vila

Posledním domem na Radíkovské ulici, po levé straně silnice, kde končí městská část Olomouce-Svatý Kopeček, probleskuje mezi vzrostlým stromovím Šmeralova vila. MUDr. Josef Šmeral (1898–1966) zakoupil po svém příchodu na Svatý Kopeček v roce 1927 v dosud téměř nezastavěné části na okraji obce zalesněný pozemek, náležející k lichtenštejnskému rodovému majetku. I dnes lze obdivovat odvalu, s jakou se tehdy mladý, začínající lékař pustil do této náročné a nákladné stavby.

Projektu rodinné vily v náročném stupňovitém terénu se ujal významný olomoucký stavitel Rudolf Drobník. V roce 1935 byla stavba domu dokončena. Vila zahrnovala v přízemí ordinaci se zázemím a bytem domovníka, v patře byly umístěny prostory pro rodinu tvořenou třemi dětmi. Kolem domu postupně vznikla rozlehlá zahrada užitková i okrasná, s venkovním bazénem a alpinem. Její budování souviselo s velkou láskou Josefa Šmerala k přírodě a pěstování rostlin, čemuž ostatně odpovídá i samo založení vily v zalesněné krajině.

V 50. letech byl rodinný dům zčásti zabrán (znárodněn). V prostorách bývalé, nuceně uzavřené ordinace bylo zřízeno zubní středisko, působící zde do roku 1973. Také další tzv. „nadměrné“ přízemní prostory byly proti vůli majitelů využity jako byty pro dosazenou trojici nájemníků, kteří zde setrvali až do 80. let. Současně dům obýval MUDr. J. Šmeral se svou ženou a posléze dalšími generacemi rodin svých dětí a vnuků, kteří zde žili do roku 2008, kdy vila získala současného majitele. Po rozsáhlé rekonstrukci v roce 2014 zde vznikla kavárna a penzion.

Vila v poklidném prostředí uprostřed zeleně je ukázkou moderní vilové architektury z doby 1. republiky, svým pojetím i původním zařízením však stejně tak odráží konzervativní charakter svých majitelů. Osudy této stavby i MUDr. Josefa Šmerala rovněž odrážejí dramatickou dobu 20. století.

Ondřej Jakubec
vnuk MUDr. Josefa Šmerala

Vážení spoluobčané,
opět je za námi další rok a my Vám rádi předáváme v pořadí již pátou Svatokopeckou ročenku. Obsahuje události uskutečněné v naší městské části ve významném roce 2018, v roce 100. výročí vzniku samostatného Československa.

Všechny události tohoto období na vymezeném počtu stránek vylíčit nelze, zavzpomínejme tak alespoň nad bohatou fotodokumentací.

O všech akcích probíhajících během roku jste průběžně informováni prostřednictvím vitríny KMČ před budovou pošty, místním rozhlasem, také e-mailem nebo facebookem. Ročenka, vydávaná zpětně, je shrnutím a snad i příjemným připomenutím věcí minulých.

V roce 2018 se na Svatém Kopečku uskutečnilo mnoho akcí a v našem zájmu je se s Vámi o veškeré dění podělit. Věnujeme se životu zdejší školy, aktivitám našich spolků s připomenutím XVI. všesokolského sletu, tradičním hodům, činnosti KMČ a změnách v jejím složení, MSK, oslavě sv. Martina, chodu ZOO a zapátráme i v historii Svatého Kopečka. Jak je patrné z čelní strany ročenky, přibližujeme poutavý osud další pozoruhodné svatokopecké stavby Šmeralovy vily a jejích obyvatel, vzpomínáme na význačné svatokopecké rodáky Josefa Andera, otce i syna, a zmiňujeme i další zajímavosti.

Z Vašich reakcí vyplývá, že si Svatokopecká ročenka u Vás našla své místo a oblibu, což je pro nás potěšující a motivující. Chtěli bychom poděkovat za Vaše pozitivní ohlasy, připomínky a náměty. Rovněž organizátorům společenského dění na Svatém Kopečku, jejich čestným návštěvníkům i tvůrcům letošní ročenky patří dík.

Budeme vděční za Vaši podporu a spolupráci při přípravě dalších ročníků Svatokopecké ročenky. Obrátte se na nás s jakýmkoliv podněty pro spokojenější život v naší městské části.

Věříme, že Vás obsah ročenky zaujme.
Přejeme příjemné čtení.

za Komisi městské části č. 25 Olomouc-Svatý Kopeček
František Prášil ml.



Na poslední chvíli jsme stihli autobus na Svatý Kopeček.
Pasažéři s průměrnou sobotní náladou.
Děvčata dvanáct třináct v ošoupaných riflích,
v jednom kuse se chichotají,
výrostek drží pod paží kolečkové brusle,
dvě svěží stařenky patrně z domova důchodců,
strejda s vlněnou čepicí vleče igelitku s prázdnými lahvemi.
Zátiší tohoto autobusu je opravdu pestré.
Vystupujeme, míříme do okolních lesů, středně dlouhá trasa,
tady jsem se před třiceti lety setkával s Marií. Těšili jsme se na sebe,
bylo nám spolu báječně, šiška na cestě měla nepochopitelný půvab,
první narůžovělé šípky, šelest myši ve vyschlém vřesu, skvělé rakvičky
v Lachově cukrárně.
Báječný pohled do krajiny prostoupené večerní mlhou.
Vitr s dlouhými prokvetlými vlasy.
Byl tu i před dvaceti lety, vodil za ruce dvě malé děti.
I on se už lehce opírá o hůl.
Přitahujeme k tělu kabáty a spěcháme na autobus.

František Valouch „Pohlednice ze Svatého Kopečku“ 2005
literární historik, kritik a editor, básník

KOMISE MĚSTSKÉ ČÁSTI SVATÝ KOPEČEK V ROCE 2018

Na konci roku 2018 měla městská část Olomouc-Svatý Kopeček 707 obyvatel. (Údaje z Oddělení evidence obyvatel MmOL.)

Složení KMČ Svatý Kopeček

KMČ Svatý Kopeček pracovala od počátku roku v nezměněném počtu 7 členů, a to ve složení: Radek Ambrož, Ing. Stanislav Černý, Mgr. Hana Prekop Dvorská, Stanislav Jeřábek, František Prášil ml. (předseda), Stanislav Valuš a Evžen Zvěř. Po podzimních komunálních volbách byli stávající členové 5. listopadu odvoláni a k 1. prosinci byli Radou města Olomouce jmenováni noví členové KMČ ve složení: Ing. Stanislav Černý, Mgr. Hana Prekop Dvorská, Stanislav Jeřábek, Mgr. Michal Krejčí (předseda), Jana Krejčová, PaedDr. Olga Němcová, MBA a František Prášil ml.

Přehled činnosti KMČ v roce 2018

Projekt parkování na Svatém Kopečku

Členové KMČ, zástupci MmOL. a projekční firmy se v průběhu roku účastnili společných jednání týkajících se dokumentace k územnímu rozhodnutí k vybudování parkovacího, navigačního a platebního systému na Svatém Kopečku pod názvem „Svatý Kopeček – parkování – Projekt IDS“, který je součástí studie parkování na Svatém Kopečku. Řešila se i majetkoprávní problematika související s tímto projektem.

KMČ Svatý Kopeček považuje realizaci parkovacího systému za podstatný pro zlepšení neudržitelné situace s dopravní zátěží a zřehlednění výběru parkovného na Svatém Kopečku. KMČ proto zařadila tento projekt do návrhu investic pro rok 2019 jako prioritu. O schválení projektu do plánu investic a realizaci bude rozhodovat Rada města Olomouce.

Budova Kříčkova 4

V souvislosti se snahou KMČ Svatý Kopeček vybudovat v budově na Kříčkově ulici č. 4 multifunkční sál pro pořádání kulturních a sportovních akcí nejen pro obyvatele Svatého Kopečka musíme konstatovat, že ani v roce 2018 Statutární město Olomouc nenalezlo finanční krytí pro realizaci tohoto projektu, který je důležitý pro další společenský, kulturní a spolkový rozvoj naší městské části. Je nutno



Budova Kříčkova 4

připomenout, že KMČ se na základě požadavků a potřeb obyvatel Svatého Kopečka vybudovat společenský sál věnuje již několik volebních období. Různé návrhy na využití budovy na Kříčkově 4 však neřešily požadavek na realizaci společenského sálu a zázemí. Veřejně se projednával i návrh na prodej budovy i s přilehlými pozemky, který byl obyvateli Svatého Kopečka jednoznačně odmítnut. V roce 2015 byl společně s obyvateli zpracován investiční záměr vybudovat v budově Kříčkova 4 multifunkční sál pro kulturní a sportovní akce (první patro) a zázemí pro venkovní akce (přízemí). Tento úmysl byl svatokopeckými občany přijat velice dobře. KMČ Svatý Kopeček se snaží pokračovat v přípravě tohoto projektu, ale naráží na finanční neschopnost Statutárního města Olomouce, která této realizaci brání.

KMČ Svatý Kopeček považuje uskutečnění projektu za stěžejní pro další vývoj Svatého Kopečka a bude i nadále hledat řešení vedoucí k realizaci společenského centra.

V současné době využívá KMČ Svatý Kopeček v budově čtyři místnosti, které slouží v rámci možností pro potřeby a zázemí venkovních společenských akcí pořádaných v areálu fotbalového hřiště. Byla zde nainstalována čidla poplachu (alarm) a elektrické zásuvky.

Opravy, úpravy a údržba

I v roce 2018 měla KMČ k dispozici 300 000 Kč na opravy komunikací a chodníků.

Z tohoto rozpočtu byla realizována oprava dvou úseků asfaltového povrchu v ulici K Hájence v délce cca 120 m, která navázala na předchozí opravy z minulých období.

V souvislosti s opravou zídky u hospice došlo na Sadovém náměstí (pod kaštanu) k instalaci nových laviček a stolů.

V Holubově ulici byly opraveny vyvrácené sloupky chránící zeleň.

Realizoval se prořez stromů v areálu fotbalového hřiště. Z důvodu větrné smršťe byly prořezány a upraveny vrby a zeleň kolem „horního“ rybníku u hřbitova, ze stejného důvodu byla vykácena vrba u zastávky MHD ZOO.

V rybníku na Radíkovské ulici byl odstraněn vzrostlý rákos a byla urgována oprava stále protékajícího stavidla. Uskutečnily se opravy nefunkčních světel veřejného osvětlení a místního rozhlasu.

Investiční akce a příprava projektů

Mezi nejdůležitější investiční akci v uplynulém roce patřila příprava a následně plánovaná realizace nových chodníků v Dvorského ulici. Tento projekt KMČ a obyvatelé požadují již 20 let. V uminulém volebním období se podařilo KMČ, SMOL a obyvatelům této části projekt společně připravit až do fáze stavebního povolení.

Realizace byla RMO přesunuta na rok 2019. Výstavbou chodníků dojde ke zlepšení dopravní situace a bezpečnosti chodců v této části Svatého Kopečka. Všem, kteří se na tomto projektu podíleli, upřímně děkujeme.

Další projekt, který se podařil připravit a následně i zahájit výstavbu, byla rekonstrukce kamenné zídky u současné zastávky MHD Bazilika, směr Olomouc. KMČ tuto rekonstrukci dlouhodobě požadovala z důvodu havarijního stavu původní zídky, kde hrozilo zřícení na přilehlý chodník.

Mezi připravované projekty, na kterých se podílela KMČ, patřila rekonstrukce zastávky MHD ZOO směr Olomouc a přesunutí zastávky MHD Bazilika (u hospice) na původní místo.

KMČ dále žádala o opravu oplocení fotbalového hřiště, opravu vstupu na poštu na Sadovém náměstí, kompletní vyčištění (odbahnění) rybníku u hřbitova, prořez stromů na Sadovém náměstí a opravu laviček za kostelem.

Veřejná projednání, místní šetření, jednání a majetkoprávní vyjádření

Na začátku roku jsme společně se zástupci Charity informovali obyvatele na veřejné schůzi o záměru zřízení Domova sv. Anežky pro nemocné a opuštěné v prostorách svatokopeckého Norbertina. Následně proběhla schůzka v Norbertinu za účasti města, kraje, MPO a dalších. Na základě stížností obyvatel se v červnu uskutečnila veřejná schůze týkající se problematiky spojené s provozem Domova sv. Anežky. Charita Olomouc se zavázala, že tuto situaci bude aktivně řešit.

KMČ Svatý Kopeček se začala zabývat přípravou doplnění vyhlášky o požívání alkoholu, která omezí pití alkoholu na území Sadového nám. s výjimkou zahrádek

místních podnikatelů, dále na Návrsí Jana Pavla II. a vyhlídkovém místě před Wolkerovou vilou tzv. „Ferdáku“.

Dále jsme se intenzivně věnovali návrhu vyhlášky o zákazu používání zábavní pyrotechniky na území Svatého Kopečka.

Řešila se situace s pozemkem po bývalém „Kulturáku“ s kontaktováním majitele.

Po dlouhém výběru provozovatele byla v květnu nově otevřena prodejna potravin na Svatém Kopečku.

Tak jako loni se uskutečnilo společné setkání předsedů KMČ se zástupci Magistrátu města Olomouce, MPO, PČR.

Proběhlo společné jednání předsedů KMČ Svatý Kopeček, Drozdín, Radíkov a Lošov (tzv. V4), kde jsme probírali problémy týkající se našich částí s možným společným řešením.

Na pravidelných schůzích se projednávala majetkoprávní vyjádření k pronájmům nebo prodejům týkajících se majetku SMOL.

Členové KMČ Svatý Kopeček absolvovali společnou diskusi „Rodinná politika na místní úrovni ve městě Olomouc“.

Z diskuse vyplynulo, že na Svatém Kopečku, mimo jiné, je největším problémem chybějící kulturně – společenský prostor pro setkávání obyvatel, rodin s dětmi, apod.

Po mnoha žádostech KMČ se podařilo panu řediteli ZOO zajistit osazení bankomatu u vstupu do ZOO, který tak může sloužit jak návštěvníkům, tak obyvatelům Svatého Kopečka.

KMČ zakoupila a uhradila

Z rozpočtu KMČ jsme v roce 2018 koupili dalších 17 tzv. „pivních setů“, které budou sloužit pro potřeby konání venkovních společenských akcí. Celkem jich máme již 20 ks. Nechali jsme upravit jednu z vývěsek KMČ pro smuteční oznámení. Dále byly uhrazeny náklady spojené s organizací tzv. BIO sběrové soboty, která se uskutečnila na podzim.



Byla zaplacená květinová výzdoba pomníku při příležitosti pietního aktu oslav 100. výročí vzniku Československé republiky.

Kulturní akce – finanční podpora

Z rozpočtu na kulturu jsme tak jako i minulý rok finančně přispěli na „Vskok do nového školního roku“, „Hodovou zábavu“, „Hodový průvod“, Hodové sobotní odpoledne, ročenku, „Retro večer“, „Ukončení školního roku“, na letní kina, „Dřevorubecké závody“, „Rozsvěcení vánočního stromu“, „Děkuvzdání“, oslavu sv. Martina a zájezd Klubu seniorů do Kuksu.

I pro příští rok bude KMČ finančně podporovat kulturní akce pořádané na Svatém Kopečku.

Všem organizátorům, ale i návštěvníkům všech těchto akcí děkujeme.

KMČ Svatý Kopeček a „Východní tangenta“

V průběhu roku 2018 pokračovali zástupci KMČ Svatý Kopeček, Droždín, Radíkov, Lošov, Chválkovice a obce Samotíšky ve společné snaze jednat o zachování přímého spojení mezi Chválkovicemi a Samotíškami (poutní alej na Svatý Kopeček).

Uskutečnilo se několik společných schůzek se zástupci SMOL, kde byla projednávána problematika zaslepení a hledání řešení pro zachování přímého spojení mezi městskou částí Chválkovice – Samotíšky – Svatý Kopeček. Byly prezentovány obavy obyvatel zmíněných městských částí související s přerušением poutní aleje a s navrhovaným řešením objížděné trasy. Bylo žádáno o prověření možnosti ponechání přímého dopravního spojení poutní alejí. Jednání nepřinesla žádné valné výsledky. Na tomto základě a po společné úvaze byla před prázdninami uspořádána petice „Zachovejme tradiční silnici na Svatý Kopeček“. Petici podepsalo více jak 2000 obyvatel. Petice byla projednávána i na jednání Zastupitelstva města Olomouce. Na podzim před komunálními volbami se uskutečnilo ve Chválkovicích veřejné jednání o zachování tradiční cesty na Svatý Kopeček. V průběhu jednání se pak zúčastnění zástupci politických stran a hnutí přihlásili k cíli zachovat funkční svatokopeckou silnici a tuto snahu potvrdila po volbách i nová Rada města Olomouce ve svém programovém prohlášení.

Celou problematikou se budeme zabývat i v příštím roce.

Pravidelné schůze KMČ a informace

Členové KMČ se scházeli na pravidelných schůzích, kterých se účastnili jak obyvatelé Svatého Kopečka, tak i zástupci SMOL. K informování obyvatel o dění na Svatém Kopečku jsme využívali místní rozhlas, E-mail, vývěsku, internet a facebook KMČ.

Veškeré kontakty a komunikační adresy jsou uvedeny na konci této ročenky.

Děkujeme za Váš zájem a připomínky.

Pravidelné schůze v roce 2019

Plán jednání KMČ Svatý Kopeček v roce 2019 – jednání KMČ bude probíhat vždy od 19.00 hodin v prostorách detašovaného pracoviště MmOl. (nad poštou) v pondělních termínech:

7. ledna, 4. února, 4. března, 1. dubna, 6. května, 3. června, 1. července, 5. srpna, 2. září, 7. října, 4. listopadu, 2. prosince.

KMČ Svatý Kopeček děkuje obyvatelům za připomínky, podněty, účast na jednáních, akcích a za podporu.

Těšíme se na Vaši účast na jednáních a další spolupráci i v roce 2019.

za KMČ Svatý Kopeček František Prášil ml.

BLAHOPŘÁNÍ NAŠIM SPOLUOBČANŮM

V roce 2018 si svá životní jubilea připomněli tito občané Svatého Kopečka:

- Leden:** Milada Popotrandovská, Oldřich Pytolaj, Marta Zvěřová
Únor: Anna Povýšilová, Božena Veselá, Marie Vláčilová, Stanislav Zink
Březen: Libuška Richterová
Duben: František Brablík, Zdeňka Heřmánková, Milena Kapounová, Ivan Krejčí, Jaroslav Obkráčil, Jarmila Wagnerová, Evžen Ulman
Květen: Bedřich Hanák, Martina Chládková, František Prášil, Vladimír Římský
Červen: Marie Černá, Josef Doložil, Stanislav Hruška
Červenec: Marie Černá, Marie Grulichová, Stanislav Krejčí, Eva Nitrová, Zdeněk Skřeček, Miroslava Titzová
Srpen: Václav Capoušek, Stanislava Krňávková, Marie Kubaláková
Září: Františka Kolářová, Pavla Maderová, Marie Mičíková
Říjen: Petr Dokoupil, Pavlína Kolaříková, Milada Loskotová, Antonín Seidl
Listopad: Jana Běhalová, Zdeňka Procházková, Eva Stejskalová, Jindřiška Ziklová
Prosinec: Zdeněk Bambásek, Tomáš Beneš, František Dosoudil, Vladimír Gračka, Jiří Valenta, Emilie Vašíčková

Mezi nejstarší občany Kopečka patří paní Božena Veselá, Marie Vláčilová, Marie Mičíková, Zdeňka Procházková a pan Zdeněk Skřeček.

Všem jmenovaným jubilantům přejeme do dalších let hodně zdraví, štěstí a spokojenosti!

„ZE ŽIVOTA ŠKOLY...“

Vážení spoluobčané,

pokud se ohlédneme za časem, který uplynul od našeho posledního příspěvku do Svatokopecké ročenky, můžeme konstatovat, že byl pestrý a plný různých aktivit.

Během prázdnin jsme splnili přání, které žáci uváděli v dotaznících. Od září mají šatní skříňky opravdu všichni, nejen žáci od 5. třídy výše, ale i žáci nižších ročníků. Pro ty úplně nejmenší žáky jsme vytvořili z obyčejných tříd interaktivní a vybavili jsme jejich třídy novými učitelskými katedrami. Do každé katedry jsme umístili nový výkonný počítač, na jehož výstupy jsme napojili dataprojektor s vysokou svítivostí a reproduktory.

Pro rodiče mladších žáků je důležitou zprávou, že jsme letos otevřeli 3. oddělení školní družiny a rozšířili kapacitu z 60 žáků na 90.

Stejně jako v minulých letech jsme uspořádali řadu akcí. Žáci absolvovali vánoční zájezd do Krakova, navštívili čističku odpadních vod, Moravské divadlo v Olomouci, planetárium Brno, Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, natáčel se u nás pořad Šikulové, který byl vysílán v televizi, žáci absolvovali školu v přírodě, plavecký výcvik a předškoláči se svými rodiči a budoucí paní učitelkou se seznamovali na adaptačním kurzu. Opět velký úspěch zaznamenalo již tradiční rozsvěcení vánočního stromu před základní školou s bohatým kulturním programem a také 2. společenský ples pro rodiče a přátele školy. Dvakrát ročně organizujeme branný den s nácvikem první pomoci, chováním v krizových situacích a připravenosti k obraně státu. Zahájili jsme spolupráci se slovenskou školou a to formou dopisování mezi žáky. Spolupráci budeme nadále rozvíjet.

Zúčastnili jsme se mnoha soutěží v oblasti výtvarné, jazykové, pěvecké, recitační, sportovní, poznávání přírody. Naše děti a žáci obsadili ve školním roce 2017/18 třináct předních míst v soutěžích, z tohoto počtu to byla dvě první místa, tři druhá místa a čtyři třetí místa. Na školu naši velikosti to je velký úspěch. Věříme, že v letošním školním roce na tyto úspěchy navážeme. V průběhu celého roku probíhaly ročníkové nebo třídní projekty. Učitelé nacvičili se svými žáky a dětmi vystoupení na školní akademii, která se uskutečnila v RCO Olomouc a byla pro rodiče a veřejnost příjemným zpestřením dne.

Pokračujeme ve výuce dílen v rámci praktických činností, v nichž se žáci učí základním dovednostem a práci s různými materiály. Taktéž využíváme odborné učebny přírodních věd, výtvarné výchovy, keramiky, cvičnou školní kuchyni, fitness, tělocvičnu a multimediální učebny.

Ani o přestávkách se žáci nenudí. Mohou si zahrát stolní fotbal, košíkovou, pobavit se při hraní společenských her v hernách nebo v případě příznivého počasí



Školní akademie



Škola – Zdravá svačinka

trávit čas venku na školním sportovišti, kde mají k dispozici stolní tenis, posezení a hřiště.

I nadále spolupracujeme se ZOO Olomouc, jejíž prostor využíváme jak k výuce v mateřských školách, tak v základní škole. Podílíme se na úpravě prostředí zahrady a na přípravě různých akcí.

Také aktivity v naší školní družině jsou zajímavé a podnětné. Vychovatelé pečlivě promýšlejí náplň činností pro žáky v odpoledních hodinách, která se skládá nejen z každodenního aktivního pobytu v přírodě, ale i z rukodělných činností, výtvarných soutěží, projektů ke Dni vody a ke Dni Země. Každoroční velkou akcí je Noc s Andersenem, při které si žáci nejen čtou zajímavé knihy, ale i překonávají strach na stezce odvahy a hlavně – přespí ve škole. Žáci mohou využít možnost přípravy domácích úkolů ve školní družině.

Na školních webových stránkách si můžete prohlédnout fotodokumentaci z našich akcí a aktivit.

Na škole působí speciální pedagog, který provádí pedagogickou diagnostiku, vede předměty speciálně pedagogické péče, reedukace, logopedickou péči, konzultuje potřeby žáků se zákonnými zástupci, školskými poradenskými zařízeními apod.

Prostřednictvím informačních schůzek a konzultací byly vycházejícím žákům a jejich zákonným zástupcům podávány informace spojené s přijímacím řízením. Zákonní zástupci žáků 5. ročníku byli informováni o možnostech studia na víceletých gymnáziích. Žáci 9. ročníku měli možnost zúčastnit se Dnů otevřených dveří na středních školách. Získali zde všeobecné informace o škole, studiu a jednotlivých oborech. Součástí těchto dnů byly i návštěvy odborných učeben a dílen s praktickými ukázkami, kde měli žáci možnost vyzkoušet si činnosti daného oboru.

Pro děti a žáky jsme rozšířili již tak bohatou nabídku kroužků různého zaměření. V letošním školním roce jsme otevřeli kroužek hry na flétnu, angličtinu pro nejmenší, keramický kroužek, vaření a stolování, aerobik, sportovní hry, bojové sporty, hru na klavír, hru na kytaru a kroužek Věda nás baví.

Děti předškolního věku mají možnost společně s rodiči docházet na edukativní skupiny, které jsou zaměřeny na všestranný rozvoj pro úspěšný nástup do prvního ročníku základní školy. Děti z mateřských škol během roku několikrát navštívily základní školu, něco dobrého si připravily ve cvičné školní kuchyni, v tělocvičně zahrály hry a několikrát zhlédly divadelní představení. Společně s mladšími školáky si zasoutěžily a zatancovaly na dětském karnevalu, navštívily kamarády v první třídě, kteří jim předvedli, co se již naučili, a zahráli divadlo. Všechny třídy mateřských škol spolupracují na různých výukových projektech, tvořivých dílničkách, navštěvují knihovny, spolupracují se ZOO Olomouc, účastní se dopravních soutěží, besed s městskou policií, sportovních soutěží, výletů. Mezi předškoláky a první třídou probíhá každoročně úzká spolupráce zaměřená na adaptaci budoucích prvňáků ve škole.

V mateřské škole Kovařovicova jsme opravili stávající herní prvky, doplnili nové a z důvodu zvýšení bezpečnosti a ochrany dětí jsme oplotili zahradu. Ve třídách jsme nainstalovali nová umyvadla, bezdrátovou datovou síť a vybavili jsme je novými notebooky.

Obdobně jsme vybavili třídu i v mateřské škole Gagarinova, navíc jsme vyměnili koberec v herně a obložení stěn v ložnici, chodbě a herně. I v této mateřské škole jsme v zahradě doplnili herní prvky, pro dopravní výchovu jsme pořídili dětem elektroautíčka.

Všechny mateřské školy dostaly pro letní měsíce k dispozici venkovní bazénky.

Momentálně plní povinnou školní docházku v základní škole 187 žáků, kterým je k dispozici školní družina o kapacitě 90 míst, obsazeno je 75 míst. Mateřské školy jsou se svou kapacitou 100 dětí plně obsazeny.

V současné době probíhá příprava na vybudování nových odborných učeben, a to fyziky/chemie, školních dílen, cvičné školní kuchyně a počítačové učebny. V případě schválení projektu budeme zajišťovat v části školy bezbariérový přístup včetně výtahu.

V loňském roce jsme obměnili velkou část fondu učebnic, pracovní sešity dostávají žáci bezplatně. Rovněž doučování je u nás pro žáky bezplatné, neboť jsme na něj získali dotaci z projektů EU.

Poděkování patří zřizovateli školy – městu Olomouc, které nám během dvou let navýšilo rozpočet o více než čtvrtinu, podporuje náš další rozvoj a souhlasilo se zapojením školy do projektů, které musí spolufinancovat. Poděkování patří i KMČ na Svatém Kopečku, která podporuje finančním příspěvkem a propagací akce, které spolu se SRPŠ pořádáme nejen pro naše děti a žáky, ale i pro širokou veřejnost. Podporujeme kulturní život na Svatém Kopečku, již tradičně s Maticí svatokopeckou spoluorganizujeme slavnost sv. Martina.

Finanční prostředky se nám daří vedle příspěvku od zřizovatele získávat i z evropských, národních a krajských dotačních titulů. Zapojili jsme se do šesti



Sv. Mikuláš

evropských projektů, z nichž jsme pro školu zajistili vybavení pro výuku fyziky a chemie (měřicí systém Pasco, stavebnice i Triangle, senzory Arduino, programovatelné LEGO), vybavili jsme školu 3D tiskárnou a 3D skenerem. Od Olomouckého kraje jsme získali dotaci na podporu environmentální výuky, ze které jsme pořídili měřicí techniku, hmyzí hotely, ptačí budky apod.

Spolek rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ Dvorského 33, Olomouc-Svatý Kopeček výborně spolupracuje se školou, pomáhá při organizaci školních i mimoškolních akcí jako např. školní ples, Rozsvěcení vánočního stromu, Slavnostní zakončení školního roku, Strašidelná škola, maškarní bál a při spoustě dalších akcí, finančně podporuje výlety, zájezdy, školy v přírodě a lyžařské výcvikové kurzy. Spolupráce je tedy více než přínosná a my děkujeme zejména těm členům spolku, kteří se aktivně na chodu spolku a organizaci akcí podílí.

Každodenními průvodci a pomocníky žáků jsou pedagogové naší školy. Za jejich celoroční práci jim patří velké poděkování. Poděkování také patří našim provozním zaměstnancům na všech úsecích. Jsou nedílnou součástí naší školy a zajišťují zdárný chod školy.

*Mgr. Jan Kolisko
ředitel ZŠ a MŠ*

ZE ŽIVOTA SVATOKOPECKÝCH SPOLKŮ...

Tělocvičná jednota Sokol Svatý Kopeček

Pravidelné sportování ve svých oddílech, brigády na hřišti, akce pro děti i dospělé, účast na všesokolském sletu. Tak by se dal charakterizovat rok 2018 v naší tělocvičné jednotě...

Jedna z prvních akcí roku je „Generálka“ dětského dne. Generálka má v názvu proto, že dětský den organizujeme již čtrnáct dní před svátkem dětí a tím symbolicky odstartujeme maraton nejrůznějších akcí vážících se k Mezinárodnímu dni dětí. Loňský dětský den byl tematicky zaměřen na pohádkové bytosti. Na podzim se vždy k této generálce připojuje další dětský den, tzv. „Vskok“ do nového školního roku, který byl motivován nadcházejícími oslavami 100. výročí vzniku Československé republiky. Jednalo se o sportovní akci, při které jsme vyzvedli úspěšné sportovní legendy reprezentující naši vlast v různých sportovních odvětvích. Sportovní disciplíny, ve kterých tito sportovci vítězili, si děti na tomto dni vyzkoušely. Dětské dny mají pěknou účast, pravidelně se sejde kolem padesáti soutěžících, k tomu dospělí, kteří přijdou buď jako doprovod nebo se přijdou podívat a vychutnat příjemnou atmosféru, která na dětských dnech vládne.

Činnost naší jednoty dále reprezentují hned dva volejbalové oddíly. Sami se s určitou nadsázkou označují jako tým A, což jsou starší bratři, kteří se volejbalu věnují od obnovení jednoty (v roce 2000) a tým B, který vznikl nedávno partou nadšenců a prý mají do „áčka“ co dohánět. Tým A zorganizoval v loňském roce již 16. turnaj ve volejbalu, který se stal v okolí již pojmem. V tento den hostíme zhruba 6 volejbalových družstev.

Dalším oddílem naší všestrannosti je oddíl nohejbalu, který v nezměněné podobě trénuje již po mnoho let a po tuto dobu se postupně začal účastnit turnajů v tomto sportu. Loni byla účast nohejbalistů celkově na pěti soutěžích a za umístění vždy na předních místech se nemusejí stydět.

Poslední sportovní složkou je oddíl předškolních dětí. Zde se členská základna poměrně obměňuje, jelikož nám děti rostou a po pár letech přestanou splňovat věkovou kategorii. Pravidelně do tělocvičny přichází deset až třináct cvičenců. Oddíl se věnuje všestrannosti a metodicky je již třetím rokem veden projektem ČOS, který je realizován pod záštitou MŠMT a podporován svazem měst a obcí ČR. V praxi to znamená, že děti, které navštěvují náš oddíl, by měly zvládat veškeré dovednosti související s jejich věkem.

Rok 2018 se nesl v duchu oslav 100. výročí Československé republiky. Sokolové toto významné výročí oslavili konáním XVI. všesokolského sletu, který proběhl ve dnech 5.–6. července. V naší tělocvičné jednotě probíhal nácvik



Sokol



Všesokolský slet

hned tří sletových skladeb. Osm z dětí, které navštěvují cvičení, nacvičovaly sletovou skladbu pro předškolní děti s názvem Noty. V červnu se pak účastnily župního sletu ve Chválkovicích a veřejného cvičení tamtéž. Na podzim s touto skladbou vystupovaly v kulturním programu v rámci dřevorubeckých závodů, kde sklidily velký úspěch.

Pět žen dále secvičilo country skladbu Cesta. Jednalo se o velmi pěkně provedenou skladbu, ve které byl náčiním bílý trojčipý šátek s dřevěnou kuličkou.

Za naši tělocvičnou jednotu se všesokolského sletu dále zúčastnilo šestnáct žen, které nacvičovaly taneční skladbu pro mladší ženy se zvláštním názvem „Ženobraní“. Jednalo se o jedinou základní cvičební jednotku této skladby v celé olomoucké župě. Na nacvičování se daly dohromady současné kamarádky, kolegyně i bývalé spolužačky. Vznikla parta, která si užila spoustu krásných chvil při nacvičování velmi zdařile připravené skladby. Tato skladba byla výjimečná i tím, že její autorka Kateřina Matušinská objížděla celý rok naši republiku a pomáhala cca jednomu tisíci dvě stě osmdesáti ženám osobně s nácvikem. Vzhledem k tomu, že se tato autorka velmi pozitivně zapsala u svých cvičenkyň, vznikla bezprostředně po sletu mezi těmito cvičenkami sbírka na koupi obrazu většího formátu od akademického malíře Ivana Komárka, který si právě skladbu (Ženobraní) vybral jako motiv pro svůj obraz. S panem Komárkem bylo dohodnuto, že jej prodá za nižší cenu, než za jakou své obrazy běžně prodává. A tak se 12. října, sice už ne v tak velkém počtu, sjely cvičenky z celé naší vlasti do Tyršova domu v Praze na setkání s autorkou, které byl obraz za přítomnosti malíře Ivana Komárka a starostky České obce sokolské sestry Hany Moučkové slavnostně předán na památku. Nutno podotknout, že autorka neměla o této akci ponětí a byla velmi dojatá.

Se sokolským Nazdar!

*Marta Čapková, jednatelka
www.sokolsvatykopecek.cz*

MATICE SVATOKOPECKÁ

Čím žila Matice svatokopecká, spolek, v roce 2018

Ve své činnosti jsem pokračovali i v r. 2018, kdy jsme připravili akce jak z oblasti duchovní, tak kulturní, a to nejen pro naše členy, ale i pro širokou veřejnost.

V lednu byla v Muzeu MSK ukončena tradiční výstava betlémů, která bohužel byla poslední před plánovanou rekonstrukcí baziliky a jejího areálu. Informace o ní můžete získat na našich webových stránkách. Ihned po skončení výstavy bylo Muzeum MSK vyklizeno a připraveno pro rekonstrukci, během níž bude mimo provoz.

Měli jsme obavy, že tato připravovaná a rozsáhlá obnova areálu nám neumožní pokračovat ve všech plánovaných činnostech, přesto jsme připravili dvě přednášky. V únoru jsme se setkali na přednášce paní Jany Krejčové s názvem ThDr. Leopold Prečan a jeho Svatý Kopeček. Poutavým způsobem a velmi podrobně, včetně obrazového materiálu, nás seznámila s historií pobytu arcibiskupa Prečana a výstavby vily na Svatém Kopečku. V dubnu potom přijal naše pozvání farář z Velkých Losin, Mgr. Milan Palkovič, který je pověřen Českou biskupskou konferencí vykonávat liturgický dozor nad výrobou mešních vín v České republice. Promluvil na téma Tajemství mešního vína. Součástí této velmi zajímavé přednášky byla i ochutnávka vín a možnost jejich zakoupení, čehož mnozí návštěvníci využili.

V rámci kulturní činnosti jsme navštívili zákulisí Moravského divadla, kterým nás provedla Mgr. Soňa Kolková. Její výklad byl tak poutavý, že na základě referencí účastníků, projevíli zájem o opakování i další členové Matice, a tak se v dubnu uskutečnila další exkurze.

Pokračovali jsme i v oblíbených zájezdech. Tím prvním byl v květnu velmi zajímavý poutní zájezd do Ústí nad Orlicí, Neratova, Bysztzyce Klodzke a Miedzzygórze. V jeho rámci jsme absolvovali jedinečnou exkurzi v rodinné firmě Velebný & Fam, která se zabývá paramentářstvím, tj. šitím a zdobením církevních oděvů a dalších textilií. Průvodcem nám byl samotný majitel p. Velebný a jeho snacha. Další zastávkou byl barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie, který po jeho vyhoření na konci 2. světové války byl po r. 2000 rekonstruován, neobvyklá je prosklená střecha. Zde sloužil mši o. Ambrož, který nás doprovázel. Po ní jsme si vyslechli výklad nejen o tomto kostele, ale i o historii a současnosti místa, na kterém vznikl. Milým překvapením bylo náhodné setkání s poutníky z Blanska. Ti zde měli svůj sbor, připojili se k naší mši a doprovodili ji zpěvem. Další zastávkou byla Bystrzyca Klodska, historické středověké město a krásná přírodní rezervace s vodopádem na říčce Wilczka poblíž lá-



Kalvárie – M. Třebová



Neratov



Zašová

zeňského městečka Miedzygórze. Druhým pak byl v září poutní zájezd s názvem Křížové cesty Moravy a Čech do Jaroměřic u Jevíčka, Moravské Třebové a Mariánské Hory u Lanškrouna. V Jaroměřicích na poutním místě Kalvárie v kostele Povýšení sv. Kříže jsme se po úvodním slově místního pana faráře P. Wójcika, který nás seznámil s areálem, zúčastnili mše svaté s o. Ambrožem. Pak jsme si vše prohlédli včetně barokní kněžské rezidence-fary. V Moravské Třebové jsme se vydali na Křížový vrch s monumentálním sousoším Kalvárie z r. 1730, kde jsme si chvíli oddechli a zazpívali. Podél cesty ke Kalvárii byly vystavěny čtyři kapličky s mansardovými střechami a protější část cesty je ohraničena zdí jedinečného, 500 let starého hřbitova s kostelem Povýšení sv. Kříže, lapidáriem a náhrobky s vysokou uměleckohistorickou hodnotou. Zájezd jsme ukončili na poutním místě Mariánská Hora u Horní Čermné s kostelem Narození Panny Marie. V něm nás provedl a seznámil s historií kostelník pan Antonín Pecháček. A zde, na závěr našeho putování, jsme poděkovali a rozloučili se s o. Ambrožem, který v září odchází ze Svatého Kopečka do nového působíště v Královské kanonii premonstrátů na Strahově, a který nás obětavě doprovázel a staral se o nás na našich zájezdech.

Zúčastnili jsme se i již V. pouti moravských Matic v Zašové, kterou společně uspořádaly Matice zašovská a Matice rožnovská. Setkání bylo velmi milé a srdečné. Po mši svaté v poutním chrámu Navštívení Panny Marie, kterou celebroidl Mons. Jan Peňáz, jsme si poslechli výklad Mgr. Matyáše a poté prohlédli kostel i areál trinitářského kláštera. Po obědě v místním krásném kulturním domě následoval další bohatý program zakončený návštěvou přírodního poutního areálu Stračka s pramenem vody, kde jsme si zazpívali a plni dojmů odjeli

domů. Je třeba vyzdvihnout obětavost pořadatelů, kteří toto setkání připravili na opravdu vysoké úrovni. Při této příležitosti jsme si postesklí, že na Svatém Kopečku nemáme podobné zařízení jako zašovský Kulturní dům.

Na dny 30. 6.–4. 7. jsme připravovali a spoluorganizovali VIII. putování po Cyrilometodějské poutní cestě na trase Svatý Kopeček, Svatý Hostýn, Velehrad. Tuto pouť, stejně jako mnoho dalších, vede Mons. Jan Peňáz. Ze Svatého Kopečka vyšlo 39 poutníků, na Velehrad jich došlo více než 170. Pro účastníky to byl opravdu velký zážitek.

V červenci jsme již tradičně jeli do zaniklé obce Stará Voda u Libavé, kde jsme prožili příjemný den na pouti ke sv. Anně. Po mši svaté se někteří z nás vydali spolu s procesím ke Královské studánce, kde proběhlo žehnání vody. Jiní se zúčastnili doprovodného programu nebo se vydali na procházku po okolí.

9. 9. se uskutečnila XXIII. pouť Matice svatokopecké, spolku, která pokračovala valnou hromadou. Na jejím náhradním zasedání bylo odsouhlaseno snížení počtu členů výboru z 11 na 9. Za 3 členy, kteří odstoupili, byl zvolen P. Bernard Petr Slaboch, Opraem. Všem třem patří poděkování za jejich činnost, zejména panu Nedělníkovi, dlouholetému členu výboru a „duši“ Muzea MSK, o jehož zřízení se zasloužil a obětavě se staral o provoz.

Podářilo se nám i uspořádat tři koncerty, přestože jsme si nebyli jistí, zda to v průběhu rekonstrukce bude možné. Ten první, květnový, se ještě uskutečnil v době, kdy práce zatím nebyly zahájeny. Svým vystoupením návštěvníky nadchl smíšený pěvecký sbor Boni Discipuli z Brna a sklídl velký potlesk. Již tradiční vánoční vystoupení Hanáckého mužského sboru Rovina, s hostem dudáckým duem Tryhuci, se však konalo již za ztížených podmínek, přesto byl kostel zcela zaplněný a vystoupení bylo velmi úspěšné.

V tomto roce si 22. prosince Matice svatokopecká, spolek připomněla 95. výročí svého založení a k tomuto výročí připravil, i když také za podmínek ztížených opravami baziliky, krásný varhanní koncert duchovní hudby pan Jan Gottwald. Zazněla díla např. A. Dvořáka, B. Smetany, L. Janáčka. K tomuto výročí jsme vydali i brožurku, která obsahuje informace o založení MSK a shrnuje dosavadní činnost. V neděli 2. 12. 2018 byla sloužena na počest vzniku spolku mše sv. olomouckým pomocným biskupem Mons. Antonínem Baslerem. Poté následovalo s Mons. Baslerem i adventní setkání, které se tentokrát uskutečnilo díky vstřícnosti sester premonstrátek v knihovně Norbertina, protože ve Francouzském sále již probíhaly restaurátorské práce. Proto také mše a po ní následující adventní duchovní obnova proběhla v Norbertinu. Čtyřdenní postní duchovní obnova se tentokrát konala na Svatém Hostýně, obě se uskutečnily pod vedením o. Gorazda a tradičně jimi přispíváme k rozvoji v duchovní oblasti.

K rozšíření povědomí o poutním místě jistě významně pomáhají i komentované prohlídky baziliky a přilehlého areálu, které organizujeme v rámci od-

pustkových slavností. I ty byly letos v ohrožení, ale i přes zhoršené podmínky se je podařilo uskutečnit a zájem veřejnosti byl opět velký. Uvítali jsme i náhodné návštěvníky ze vzdálenějších míst, kteří byli touto akcí a krásou poutního místa příjemně překvapeni. Při této příležitosti jsme příchozím nabídli k zakoupení 1. kalendář ze Svatého Kopečka, který informuje jak o dění ve farnosti, tak v MSK, přináší přehled státních i církevních svátků a citace z evangelií. Na jeho vzniku se společně podílely MSK i farnost.

Jako připomínku tradic jsme připravili již 4. ročník oslav svátku sv. Martina a pro děti z farnosti Mikulášskou nadílku. S ŘKF spolupracujeme na organizaci Pouti rodin, Noci kostelů, Pouti díkůvzdání, Pouti seniorů. Přestože byla bazilika v prosinci již z velké části zahalena lešením, podařilo se nainstalovat velký betlém.

Děkujeme všem našim členům a příznivcům za podporu a věříme, že se nám i v r. 2019 bude dařit pokračovat v dosavadních aktivitách. Budeme rádi, pokud se rozhodnete rozšířit naše řady a svým členstvím podpoříte činnost Matice svatokopecké, spolku.

*Yvona Fucimanová, jednatelka spolku
www.maticesvatokopecka.cz*



Karneval



Rodinné hodové odpoledne

„SDRUŽENÍ RODIČŮ A PŘÁTEL ŠKOLY“

Naše SPRŠ, kromě činností přímo v budově školy, rozšířilo v tomto roce své působení o dvě jiné významné akce. V lednu 2018 proběhl 1. školní ples v kulturním domě v Lošově. K tanci zahrála skvělá kapela Andy Music a také skupina Breakdance. Báječné bylo i vystoupení lošovských mažoretek. Pro hosty bylo nachystáno bohaté občerstvení i tombola.

Druhou akcí, tentokrát pro celé rodiny, bylo „Rodinné hodové odpoledne“ s letním kinem. Pro veřejnost tento den začal v 15 hodin na hřišti u budovy Kříčkova 4. Celé odpoledne se vedlo v duchu dětských soutěží, vystoupení, ukázek hasičské techniky. Děti si mohly zaskákat na skákacím hradě, svézt se na koni a užít si dalších aktivit. Po celý den náš spolek připravoval pro hosty občerstvení a zajišťoval celou organizaci zábavného odpoledne. Tuto část dne navštívilo přes 200 lidí. Navečer po setmění se promítalo letní kino. „Špunty na vodě“ si nenechalo ujít přibližně 90 diváků.

Děkujeme našim sponzorům v čele se společnostmi Nutrend, KMČ a také všem dobrovolníkům, kteří nám pravidelně pomáhají při organizování SRPŠ akcí. Veškerý výtěžek je určen pro potřeby našich dětí.

*Jiří Valihrač
SRPŠ Svatý Kopeček*

SK KOPEČEK – DRUŽSTVO MALÉ KOPANÉ

Milí fanoušci našeho fotbalu,
po roce pro vás máme nové informace.

V sezóně 2017–2018 jsme se drželi vrchních příček jak na podzim, se ztrátou 1 bodu na 1. místo, tak i na jaře se ztrátou 8 bodů na 1. místo.

Sezóna se nám docela vydařila, mladíkům z ostatních týmů stačíme sem tam ještě i my starší, a tak u nás vládne celkem pohoda a stále soutěživý duch.

V letošní sezóně 2018–2019 se nám v podzimní části také dařilo. Skončili jsme na třetím místě s 19 body a se ztrátou 2 bodů na místo první. Na udržení v lize nám stačí uhrát v jarní části cca 2 body. Ale určitě se budeme opět snažit atakovat vrchní příčky a ne bojovat o záchranu 3. ligy.

Náš tým je stále dost silný po fotbalové i mentální stránce a chuť vyhrávat nás ještě neopustila a snad ani dlouho neopustí.

Uvidíme, jak se nám bude dařit v jarní části soutěže!

Spoléhat budeme opět na vynikající výkony našich brankářů: Radka Čecha, naší jedničky, na Staníka Valuše, plnohodnotného náhradníka a našeho vedoucího, na naše obránce: Jardu Karase, Zdeňka Vargu, Kubu Hausnera, Davida Valuše a Ondřeje Macků, kteří nemají žádný problém založit útok, či podpořit naše útočníky: Honzu Navrátila, Jardu Navrátila, Tomáše Řezníčka, Martina Hausnera a naše posily Lukáše Kadlčíka, Vojtu Havránka a Honzu Kašpara, kteří zase pomáhají obraně a brankářům.

Chceme věřit, že se stanete součástí našeho týmu alespoň na domácích zápasech a že budete našim dalším hráčem.

3. liga B Výsledky			
1.	Roko Samotišky	26	131:12:00 40
2.	FK Krčmaň 97	26	164:33:00 37
3.	FC Broky	26	132:11:00 37
4.	Creditas	26	112:22:00 35
5.	Chalapeños	26	77:03:00 30
6.	SK Kopeček	26	67:01:00 30
7.	Atletico Haná	26	93:41:00 24
8.	Zelené balet	26	81:42:00 23
9.	FC Bubeník 1970	26	84:47:00 20
10.	FC Fiasco	26	89:32:00 19

3. liga B Výsledky			
11.	Elektro Ot. A	26	108:04:00 19
12.	J.A.H.	26	96:13:00 17
13.	FC ZRTV Loko	26	74:03:00 17
14.	MK Jívová	26	80:26:00 14

Přijďte nám fandit! Občerstvení bude opět zajištěno!
Těšíme se na Vás!

Ondra Macků
775 746 869

KLUB SENIORŮ OLOMOUC – SVATÝ KOPEČEK

Činnost KS pokračovala i v tomto roce. V lednu, únoru a březnu míváme program v klubovně. Proběhly cestopisné přednášky, např. o cestě do Santiaga de Compostela a report z pobytu v Jáchymově, které připravili naši členové. Promítáme si fotky z našich akcí, z historie naší obce a filmy z festivalu Jeden svět. Opakujeme si Zásady první pomoci a měli jsme školení řidičů pro seniory z Centra Semafor. Četli jsme si z knihy Svatý Kopeček – Heiligenberg, autoři A. J. Vacínovi, vydané v roce 1947. Probíhá zdravotní cvičení, které si pro nás připravují naše členky.

V polovině března jsme uskutečnili první zájezd. Jeli jsme do Kroměříže na výstavu kamélií – krásné květiny a skvostná průvodkyně. Dvakrát v roce, na jaře a na konec roku, pořádáme oslavu s živou hudbou, zpěvem a tancem. Je to velmi oblíbená akce. Z výletů, které jsme uskutečnili, bych jmenoval Sluňákov v Horce n. Mor., Konic, Slatinice, Lipník nad Bečvou a Prahu s exkurzí v Národním divadle. Obzvláště bych vyzdvihl zájezd do Kuksu, který jsme uskutečnili díky naší KMČ, která nám poskytla finanční prostředky na zaplacení dopravy autobusem. Zájezdu se zúčastnili i další zájemci ze Svatého Kopečka. Zámek Kuks a barokní památka Hospital Kuks, která byla celá restaurována, zdobí sochy mistra Matyáše Bernarda Brauna. Velmi zajímavá je expozice Muzea farmacie s barokní lékárnou. Celý areál obklopuje nádherná zahrada. Navštěvujeme výstavy VMO, chodíme do kina a divadla. Oblíbené jsou Veselice pro seniory, které pořádá OSV Magistrátu města Olomouc. Na podzim probíhá Sportovní den pro seniory ve Smetanových sadech. V roce 2018 to byl 2. ročník a naše tříčlenné družstvo obhájilo 1. místo.

V průběhu roku nás navštívila paní doc. PaedDr. Michaela Terčová, výtvarnice, která působila na Ostravské univerzitě a nyní žije u Svatého Kopečka. Nabídla nám zcela nezištně, že nás bude učit kreslit a výtvarně pracovat. Každý měsíc jednu schůzku věnujeme této činnosti a někteří v sobě objevují skrytý ta-



Momentka z výletu



Kuks



Praha

lent. Podle mého názoru nás tato činnost obohacuje a jsme za ni paní Míše vděční.

Závěrem bych chtěl poděkovat naší KMČ za dosavadní podporu pro seniory. Také děkuji všem našim členům za práci v KS a zvu ostatní seniory, kteří mají zájem se zapojit do našeho KS, ať přijdou mezi nás. Scházíme se každou středu a aktuální program je vyvěšen ve skříňce KS na Sadovém náměstí.

*Jeřábek Stanislav
vedoucí KS Svatý Kopeček*

ROK 2018 V MYSLIVECKÉM SPOLKU SVATÝ KOPEČEK

Jak bylo zmíněno v předchozích Ročenkách Svatého Kopečka, naše členská základna se udržela na 16 stálých členech, kteří mají právo vykonávat myslivost v honitbě Svatý Kopeček. Rok 2018 proběhl velmi rázně. Začalo to neobvyklým zimním počasím během měsíců ledna a února, kdy se střídaly cykly teplotních rozdílů, nato následoval měsíc březen, kdy se v noci ze 17. 3. od 23 hod. do 2 hod. dne 18. 3. 2018 přes naše lesní porosty přehnala vichřice, která způsobila značné škody na lesních porostech v Babím dole, kolem radíkovského vysílače a u vyhlídky na Pohofany. Celkem bylo poničeno 25 000 krychlových metrů dříví. Našemu spolku vichřice poškodila (v určitých částech pod stromy zcela zdevastovala) některá lovecká zařízení a krmelce sloužící k příkrmování zvěře. Pomocí našich členů jsme funkčnost těchto zařízení obnovili k dalšímu provozování. Zvěř v lesích si při této přírodní katastrofě našťestí dokáže poradit sama. Na rozdíl od nás má přirozené instinkty a dokáže se uchýlit do bezpečných oblastí, kde jí nehrozí nebezpečí. Toto nelze říci o návštěvnicích lesních komplexů. Nejen, že nerespektovali zákaz vstupů, ale sami se vystavovali riziku poškození zdraví, popřípadě i horšímu dopadu.

Co se týče odlovu spárkaté zvěře za myslivecký rok – černé bylo odloveno celkem 45 ks, dančí 7 ks a srnčí – srnci 5 ks, srny 6 ks, srnče 1 ks. Další kusy byly zařazeny do úhynu a to srnci 4 ks, srny 3 ks, srnčata 7 ks, celkem 26 ks. Plán lovu je v honitbě vypracován vždy po sčítání zvěře, které proběhlo za účasti kontroly z Magistrátu města Olomouce, odboru životního prostředí, v zastoupení Ing. et Ing. Ivana Škraňky. Dle provedeného sčítání byl stanoven odlov na 19 ks, ale držitel honitby Lesy ČR, s. p., navrhl odlov včetně úhynů na 25 ks. Navýšení odlovu bude i do budoucna. Držitel honitby trvá na snížení stavu srnčí zvěře kvůli vznikajícím holinám v lesních porostech. Větší výskyt zvěře je nežá-



Následky jarní vichřice

doucí, jelikož působí škody okusem a vytloukáním. Bude potřeba založit nové lesní porosty umělou výsadbou nebo počítat s přirozenou obnovou. Rád bych poznamenal k úhynům srnčí zvěře a to 5 ks srnčat a 2 ks srn, že velkou mírou se na něm podíleli volně pobíhající psi. Z toho lze jen konstatovat, že spousta majitelů nedbá na etiku a právo volně žijících živočichů, kteří mají svůj prostor k žití. Nebudu připomínat, že existují i nějaké zákony na ochranu prostředí (zákon o myslivosti, o lesích, o ochraně krajiny a životního prostředí).

V jarních měsících se podařilo objevit u Lošova osídlenou noru psíkem mývalovitým. Tento původní druh škodné zvěře pochází z Asie a k nám se postupně šíří už delší dobu přes Ukrajinu, Polsko, Slovensko. V našich podmínkách se úspěšně zabydluje a cíleně likviduje naši původní faunu. Je to nebezpečný predátor především ptactva a drobné zvěře. Zjištěnou noru jsme obstoupili členy spolku a za přítomnosti loveckých psů jsme vynorovali 9 ks štěňat. Poté za pomoci traktorbagru zlikvidovali i 2 ks dospělých jedinců.

Velký dík opět patří školce na Svatém Kopečku za nasbírání kaštanů pro zvěř na zimní období.

Zase jsme nakoupili mladou bažantí zvěř a to 10 kohoutků a 30 slepic a vypustili jsme je v oblasti Radíkova. Můžeme dnes po třech letech říci, že se daří nějakým kusům v prostředí přežít a přispíváme tak k návratu drobné zvěře do honitby. Je to ale běh na dlouhou dobu, určitě v tom budeme pokračovat i v příštích letech. Sucho během roku bylo velké, a proto bylo nutné doplňovat vodu do napajedel, která především navštěvuje drobná zvěř a zpěvné ptactvo.

Špatné věci se stávají i u nás, jak jsem zmínil v předešlých ročenkách. Doba lovu srnců dle zákona začíná 16. 5. a končí 30. 9. Po této době je jakýkoliv odlov pokud není takzvaně asanační (špatný zdravotní stav) považován za nelegální. K nelegálnímu odlovu docházelo během roku v určitých intervalech. Dne 14. 11. 2018 byl v Peklech u Radíkova nalezen zastřelený srnec. Z toho důvodu byla přivolána Policie ČR, vyšetřování odborem hospodářské kriminality v Olomouci stále probíhá. Vzhledem k tomu nelze zatím podat žádné další informace. Následně zavětrování vnařít tak znemožnilo odlov černé a daňčí zvěře. Doufáme, že se nebude opakovat poškození našeho mysliveckého spolku ve výkonu práva myslivosti.

Tímto uzavírám příspěvek do Svatokopecké ročenky a doufám, že další rok v našem prostředí, které momentálně prochází velkými změnami, bude lepší. Především se o to budeme muset snažit všichni, kdo máme rádi přírodu a máme zájem mít okolní krajinu v pořádku. Je to naše vizitka.

Za MS Svatý Kopeček myslivecký hospodář Jan Rakus

SVATOKOPECKÁ FARNOST V ROCE 2018

Devatenáctá Tříkrálová sbírka v Olomouci a 35 blízkých obcích vynesla celkem 1 650 184 Kč, v naší farnosti se vybralo 67 251 Kč. Peníze jako tradičně půjdou na podporu potřebným.

V sobotu 10. února se konal již šestý farní ples, nově v restauraci Archa. Byl moc pěkný. Přispělo k tomu i prostředí, které je velké, vzdušné. Do předtančení se zapojilo celkem 19 lidí, včetně mladší generace, což je přínos největší. Bylo přítomno asi 145 farníků i dalších hostů.

V pátek 16. března se na tradiční noční postní putování na Hostýn v rámci XXI. ročníku Železného poutníka vydalo 385 poutníků. Od 6. března do 8. dubna byla v bazilice na návštěvě sv. Matka Tereza. Tedy, byla zde výstava „Světlo v temnotě dneška“. Ze své vlastní iniciativy ji připravilo, přivezlo a instalovalo ostravské centrum pro rodinu a sociální péči. Lidé si text na panelech četli se zájmem.

V pátek 29. května proběhla další Noc kostelů. Byla pěkně navštívena v klidném tempu.

V neděli 24. června se v ambitech uskutečnil 8. farní den. Začal žehnáním nového Farního centra, které vzniklo renovací prostor v severním křídle, částečně svépomocí, částečně za pomoci profesionálů. Během farního dne jsme oslavili i 80. narozeniny otce Klementa, který byl na tuto slávu přivezen z Kroměříže.

Od 13. do 20. července se konal tradiční dětský farní tábor, opět na skautské základně Severní hvězda na Smilově.

Ve dnech 22. a 23. září se konala 5. pouť Děkuvzdání. V sobotu odpoledne jsme vzdali díky převážně hudbou, modlitbou a svědectvími. Poté následovala děkovaná mše svatá se svíčkovým průvodem okolo baziliky a beseda „Život v děkuvzdání“, na kterou navázal koncert slovenské kapely Lamačské chvály. Dožinkovou mši svatou v neděli celebroidal otec arcibiskup Jan Graubner.

Od října prochází interiér naší baziliky Navštívení Panny Marie, slavnostní sály, prostory muzea Matice svatokopecké a část ambítů rozsáhlou rekonstrukcí, která by měla trvat pravděpodobně až do konce roku 2019. Rekonstrukce je realizovaná především díky finanční podpoře Evropské unie. Investovaná částka přesáhne 100 milionů korun. Během oprav je kostel přístupný, část interiéru však zakrývá lešení. Těšíme se na výsledek oprav.

V neděli 11. listopadu pořádala naše Matice oslavy sv. Martina spojené s jeho příjezdem na koni, průvodem s lampičkami a dalším programem.

V sobotu před první adventní nedělí dobrovolníci vyrobili adventní věnce, které se pak v neděli prodávaly před bazilikou. Více informací o životě naší farnosti a kontakty najdete na www.svatykopecek.cz

P. Bernard Slaboch, O.Praem.

ZOO OLOMOUC V ROCE 2018

Olomoucká zoologická zahrada otevřela brány svým návštěvníkům poprvé v roce 1956. 15 508 131 je celkový počet návštěvníků, který od jejího založení do zahrady přišel. Na ploše 42 ha chová přibližně 409 druhů zvířat v 1898 kusech. Rozprostírá se v přívětivé lokalitě lesů podhůří Nízkého Jeseníku. V samém srdci zahrady se tyčí 32 m vysoká vyhlídková věž, z níž lze pozorovat okolí Olomouce včetně nedaleké baziliky na Svatém Kopečku.

Rok 2018

V roce 2018 se v ní narodilo 327 mláďat a navštívil ji rekordní počet návštěvníků za posledních 5 let – 357 221. Mezi nejvýznamnější odchovaná mláďata dle jejich ohrožení ve volné přírodě za rok 2018 nepochybně patří kaloň rodri-guezský, vari černobílý, lev berberský, sika vietnamský, kozorožec kavkazský, adax, ibis skalní nebo jeřáb mandžuský. K nejvýznamnějším odchovaným mláďatům dle náročnosti na odchov v zajetí pak mravenečník čtyřprstý, binturong, urzon kanadský, zoborožec šedolící.

Rok 2018 přinesl díky investiční podpoře Statutárního města Olomouce otevření pavilonu Kalahari. Pro děti jsme vybudovali ráj pro ně i králíky – Králíkovství.

Zoo Olomouc chovatel

Z chovatelského hlediska Zoo Olomouc patří k největším chovatelům oryxů jihoafrických v Evropě a také vede plemennou knihu kozorožců kavkazských, kterých se ve volné přírodě pohybuje již jen několik tisíc. Úspěšně rozmnožuje lvy berberské, levharty mandžuské, tygry ussurijské a neméně se jí daří v odchovu obou druhů mravenečnicků. Velkým úspěchem bylo narození a zdařilý odchov dvojčat žiraf Rothschildových v roce 1999. Tím se Zoo Olomouc zařadila mezi tři zařízení na světě, kde se takový odchov podařil. Mláďata lva berberského se v roce 2013 stala jediná, která svět berberské lvi populace rozšířila o další dva jedince.





Pavilony, výběhy, safari

Zájmu návštěvníků se těší společný výběh medvědů a vlků, průchozí výběhy klokanů, nebo makaků. Nejinak je tomu i u mořských akvárií a sedmi pavilonů (pavilon levhartů, žiraf, opic, šelem, netopýrů, pavilon Kalahari a jihoamerický pavilon). Počínaje rokem 2012 začala Zoo Olomouc s přestavbou rozlehlého areálu zahrady do podoby safari. Postupně bude přebudováno celkem 17 původních výběhů do 5 rozlehlých areálů. Tyto areály budou svým pojetím koncipovány do tematických zoogeografických zón: Euroasie, Severní Amerika, Afrika, Austrálie a Arktida. Návštěvníci mohou vjíždět do areálu jako pasažéři safari vláčku, který dříve projížděl pouze po obchůzkové trase zoo. Takto se dostanou i do částí zoo, jež dosud nikdy nebyly veřejnosti dostupné. Momentálně jsou zpřístupněny dvě etapy – Safari Euroasia, Safari Afrika. Safari Amerika na sebe nenechá dlouho čekat, a již v tomto roce se propojí vlčí a lidské světy.

Funkce zoo

Ačkoliv si to příliš neuvědomujeme, tak se nám jedinečnost a živá krása přírody ztrácí před očima. Mnoho druhů rostlin i živočichů se dokázalo přizpůsobit člověku a jeho činností. Jiné se však nedokážou adaptovat na nové prostředí a nenápadně mizí. Zoologické zahrady se stávají posledním útočištěm celé řady zvířat. Například počet tygrů usurijských, levhartů mandžuských nebo adaxů chovaných ve světových zoo převyšuje jejich počet ve volné přírodě. A není to jenom tygr, tento fakt se týká mnoha dalších druhů zvířat. Lva berberského ve volné přírodě nespátříme už vůbec. Moderní zoo se snaží o kvalitní chov zvířat v pavilonech a expozicích připomínajících životní prostředí v jejich domovině. Snahou je rozmnožování ohrožených druhů a jejich případné navrácení do volné přírody nebo přírodních rezervací. Návštěvník zoologické zahrady se rázem ocitne v přírodě několika kontinentů, může zblízka pozorovat životní projevy mnoha různých zvířat, která by jinak nikdy na jednom místě nespátřil.

Výchova, vzdělávání

Nedocenitelnou úlohu mají zoologické zahrady i při výchově a vzdělávání. Kde jinde můžete bez cestování do dalekých zemí vidět živého geparda lovicího potravu, podmořský svět korálových útesů, pestrobarevné ptáky z tropických pralesů a jiné zajímavé živočichy. Zejména pro děti je tato „živá přírodověda“ pomůckou a nenásilným způsobem vytváří jejich budoucí vztah k živé přírodě. Zoologická zahrada Olomouc působí nejen v oblasti vzdělávání a osvěty návštěvníků, ale i v oblasti ochrany přírody. Vedle účasti na ochranných programech týkajících se naší přírody, jako je vypouštění sov pálených a sýček obecných, se naše zoo zapojuje i do projektů v zahraničí. V rámci reintrodukčního programu poskytujeme vejce dvou druhů jeřábů pro následnou inkubaci a vypouštění v oblasti Dálného východu v Rusku. V současné době jsme také partnerem České koalice na ochranu biodiversity CCBC, která již řadu let působí v ochraně přírody po celém světě. Podporujeme i projekt Kukang v Indonésii, kde se aktivně podílíme na ochraně outloně váhavého.

Obecné informace

- V případě výletů pro školy nabízí zahrada výukové programy.
- Od května do září mají návštěvníci možnost zpestřit si prohlídku komentovaným krmením, které probíhá v květnu a v září o víkendech, v průběhu prázdnin denně.
- Během celého roku se v areálu koná řada akcí, které návštěvníkům nejen zpestřují prohlídku, ale také zábavnou formou přinášejí informace budující pozitivní vztah k přírodě.

Zoo Olomouc je otevřena denně po celý rok.

www.zoo-olomouc.cz

*Iveta Gronská
tisková mluvčí, marketing*

PŘÍSPĚVKY Z JEDNOTLIVÝCH AKCÍ NA SVATÉM KOPEČKU V ROCE 2018

Svatokopecké hody 2018, Hanácké noviny, červen 2018

Svatokopecký průvod krojovaných završil tradiční hody na Svatém Kopečku

Bohatě zdobené hanácké kroje, dechová hudba i svatební koláčky. Tradiční hodový průvod vyrazil opět po roce k Bazilice Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku v Olomouci. Desítky lidí provedl přes obec ministrant společně s mládencem a družičkou v bílých šatech.

Dvojice symbolizuje naději a budoucnost společenství vesnice. Ve svatokopeckém průvodu, který se koná každý rok, nechybí ani několik mládenců nesoucích pestrobarevné korouhve s obrázky patronů.

První průvod šla před 30 lety, dnes ho organizuje

Početná skupina místních a přespolečných vždy vyráží od domu družičky ke kostelu, který se tyčí nad obcí. V průvodu nechybějí malé děti ani generace pamětníků. Téměř třicet let se svatokopeckého průvodu účastní i Marta Čapková, která je dnes hlavou organizátorů.

Poprvé si průvod prošla po roce 1989. „Od mého tatínka ale vím, že tradice hodů tady byla i těsně po válce. Ze známých důvodů pak byla na několik desítek let přerušena,“ vzpomíná jedna z iniciátorů znovuzrození hodových průvodů na Kopečku.

Uctívání Panny Marie – patrona svatokopecké baziliky

Historie nedělních hodových průvodů sahá až k přelomu 18. a 19. století, kdy jimi mladí lidé oslavovali Zmrtvýchvstání Krista o Velikonoční neděli – o Hodu Božím. Do kostelů vyráží vždy o svátku „svého“ patrona nebo o nejbližší neděli.



Bazilika na Svatém Kopečku je zasvěcena Panně Marii, proto zde hody slaví v období svátku Navštívení Panny Marie, který připadá na poslední květnový den. Letošní třídenní oslavy vyšly na 1. až 3. června.

Podle Marty Čapkové mají hody včetně průvodu velký význam dodnes. „Společné prožívání víry s sebou přináší touhu prožívat akce s tím spojené ve společnosti ostatních věřících. Navíc průvod má něco stejného s putováním, které je v tradici církve též velmi oblíbeno,“ říká.

Barevné hanácké kroje začaly poutníci oblékat až v roce 2012, do té doby byl průvod bez nich. „Máme už svou skupinku dětí v krojích, které začínaly jako docela malé, tři až čtyřleté, a je až dojemné pozorovat, jak nám rostou,“ dodává Marta Čapková.

Tradiční hanácký kroj? Kordulka, oplečí, fěrtoch nebo třeba fěrtůšek

I kroje těch nejmenších zdobí bohatá výšivka. Ženám nechybí košile – rubáč s rukávci, na rukávci je oplečí, které obepíná tělo od pasu nahoru do půli zad. Vršek tvoří kordulka čili živůtek.



Spodní část je několik spodnic, sukně se nazývá fěrtoch a zástěra, která bývá žlutě vyšívaná, fěrtůšek.

„Svobodné ženy si vlasy zaplétají do copu, vdané okolo hlavy a zpravidla nosí čep. Muži nosí na hlavě černý klobouk,“ doplňuje Marta Čapková. Mužský kroj tvoří vyšívaná košile, vesta – kordule, plátěné „gatě“ ke kolenům a vysoké kožené boty.

Svatokopeckého průvodu se mohou zúčastnit i ti, kteří kroj nevlastní. Každoročně přijde okolo stovky lidí, letošní rok nebyl výjimkou. Mnoho dalších se k poutníkům přidává během cesty k bazilice, popřípadě na průvod čekají, aby pozdravili své známé a sousedy.

Kromě hodové zábavy mohli lidé poprvé navštívit letní kino

Program posledních hodů na Svatém Kopečku organizátoři oproti loňskému roku rozšířili. „Letos přibylo sobotní rodinné hodové odpoledne zakončení večer letním kinem. Organizátoři se snaží, aby šlo o oblíbenou akci, proto se již několik let v pátek pořádá hodová zábava,“ doplňuje Marta Čapková.

Oficiálního pořadatele přitom hody nemají. Organizátory jsou obyvatelé Svatého Kopečku, kteří ve volném čase akci plánují a starají se o její průběh. Organizační výbor má podporu komise městské části, potažmo olomouckého magistrátu. „Bez ní by to v takových rozměrech dělat nešlo,“ uzavírá jedna z pořadatelů.

Text a foto: Eva Minářová

*článek vyšel v roce 2018 v červnovém vydání Hanáckých novin
www.hanackenoviny.cz*

Svatokopecký klapač

Ani v roce 2018 našim svatokopeckým klapačům moc počasí nepřálo, což se odrazilo i v jejich počtu. I přesto ale zvony, které podle legendy odletěly na Zeleňý čtvrtek do Říma, vystřídalý řehťačky a klapače. Nakonec v ulicích Kopečka klapaly i celé rodiny včetně rodičů, dědečků i maminek a dcer, za což jsme velice vděční. Nejmladší generace klapačů slibují, že nenecháme tuto milou tradici na Kopečku vymizet.



Svatokopecký klapač

Hanka Prekop Dvorská

Dřevorubecké závody 2018



Dřevorubecké závody



Dřevorubecké závody

4. ročník „Dřevorubeckých závodů“, kterého se zúčastnilo devět dvoučlenných družstev, proběhl na Svatém Kopečku dne 8. 9. 2018. Závodilo se v disciplínách, které dřevorubci vykonávají v lese dnes a denně. Soutěžili v rozebrání a znovu složení lišty a řetězu, v řezech na přesnost, řezání s ruční pilou, práci s kalačem a to vše na čas.

V soutěži zvítězil tým Sokola Svatý Kopeček. Dále probíhal doprovodný program pro děti i dospělé. Příští ročník se bude konat 14. 9. 2019 souběžně s Dětským dnem a 100. výročím založení Sokola Svatý Kopeček. Všechny akce proběhnou pod záštitou primátora města Olomouce pana Miroslava Žbánka. Bude to ročník plný akcí, zábavy a dobrého občerstvení s večerní taneční zábavou.

Na hojnou účast se těší pořadatelé a členové Sokola Svatý Kopeček.

Petr Pudil

hlavní pořadatel dřevorubeckých závodů

Letní kino na Svatém Kopečku

V roce 2018 jsme se promítání již nebáli. Po úspěších z předchozích ročníků byly zařazeny hned dvě projekce pod širým nebem, třetí ve spolupráci se SRPŠ Svatý Kopeček. Promítali jsme opět ryze české filmy. Zabředli jsme i do poměrně nových filmů jako Špunti na vodě nebo Čertoviny. Díky novým sponzorům



– společnosti Nutrend, restauraci PRIMKA Šnyt ve Šternberku a Petrovi Pudilovi – jsme mohli naše Letní kino oživit o tombolu s hodnotnými cenami. Prázdninový termín akce byl pro radost dětí doplněn o skákací

hrad. Důležitá byla i finanční podpora KMČ na licence k veřejné projekci. Při promítání všech filmů nám vždy pravidelně pomáhají dobrovolníci. Velké díky patří Františku Prášilovi ml., Ludkovi Zámečnickovi, Petru Přerovskému, Andree Kočířikové, Báře Hanákové a Petrovi Pudilovi.

V roce 2019 nás čeká promítání 16. 8. 2019 a 27. 9. 2019.

za organizátory Jiří a Hana Valihrachovi

VÝROČÍ VÝZNAMNÝCH OSOBNOSTÍ SVATÉHO KOPEČKA V ROCE 2018

MUDr. Josef Šmeral

Josef Šmeral (26. 7. 1898 – 8. 1. 1966) se narodil ve Vážanech u Boskovic do tradiční evangelické selské rodiny jako nejstarší z deseti sourozenců. V průběhu úspěšného studia na boskovickém gymnáziu narukoval v roce 1916 do rakousko-uherské armády. Jako pěší voják bojoval na italské a balkánské frontě, účastnil se bojů v Soči a na Piavě, v listopadu 1918 se v hodnosti praporčíka šťastně vrátil domů.

V letech 1919–1924 vystudoval v nelehkých existenčních poměrech lékařství na nově založené Masarykově univerzitě v Brně a po dokončení studií krátce působil na interní klinice nemocnice U Sv. Anny v Brně. Od roku 1925 pracoval jako lékař na Slovensku, nejprve v Topolčanech, poté v Nitře. Znalostmi odbornými, sympatickým vystupováním vůči kolegům i nemocným si vydobyl tu nejlepší pověst a hodnocení. Zde se také setkal se svou budoucí ženou Marií Paškovou, se kterou odešel v roce 1927 zpět na Moravu, na Svatý Kopeček. Z manželství vzešly tři děti – Darina, Zora a Josef.

Ve svém novém domově působil od 1. června 1927 jako státní obvodní lékař, po zemřelém MUDr. Polákovi, i pro okolní obce – Droždín, Samotišky, Lo-



Josef Šmeral



Výhled ze Šmeralovy vily



Josef Šmeral s manželkou



Josef Šmeral

šov, Radíkov s přilehlými samotami. Svě činnosti lékařské i osvětové (bez vymezených ordinálních dnů, resp. hodin) věnoval všechnu svou energii. Pro své nasazení a laskavou povahu si zde získal všeobecné uznání. Velkou oporou našel MUDr. Šmeral ve své obětavé ženě, která vedla jeho písemnou agendu a péči o domácnost.

Za své praxe poznal prakticky tři generace spoluobčanů, proto je pojem „rodinný lékař“ pro jeho osobu zcela oprávněný. Dodnes pamětníci vzpomínají, jak jim jeho včasný zásah pomohl či je správná diagnóza přímo zachránila. Obětavé nasazení MUDr. J. Šmerala v posledních válečných dnech v roce 1945 je zmíněno v knize Jana Cékla „Kraj, jímž táhla válka“.

Komunistický převrat v roce 1948 přinesl nucené penzionování Josefa Šmerala a uzavření jeho ordinace. Teprve od roku 1952 mohl opět pracovat jako lékař v Oděvních závodech J. Wolkera v Prostějově, kde působil až do svého penzionování v roce 1958.

Život věhlasného svatokopeckého lékaře ukončilo dne 8. ledna 1966 selhání srdce. Poslední spočinutí našel MUDr. J. Šmeral na svatokopeckém hřbitově.

*Ondřej Jakubec
vnuk MUDr. Josefa Šmerala*

Miroslav Kostka, malíř a grafik

Na rok 2018 připadlo 30. výročí úmrtí Miroslava Kostky, který po smrti svatokopeckého malíře Stanislava Menšíka získal ateliér v 1. poschodí severní rezidence baziliky na Svatém Kopečku.

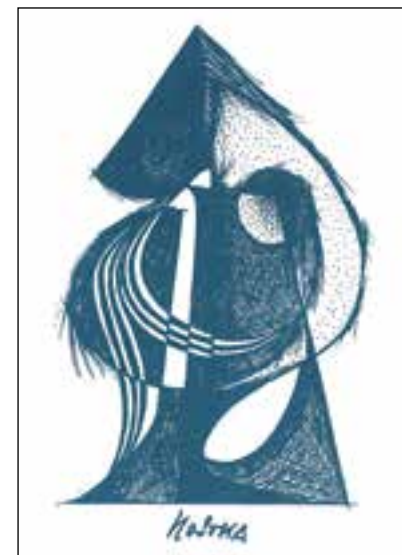
Kostka se narodil 3. 12. 1924 v Brumově na Valašsku. Dětství však prožil v Bratislavě, odkud se s rodiči v roce 1939 přestěhoval do Olomouce. Zde žil až do své smrti. Studoval na Průmyslové škole v Lutíně, poté na Státní grafické škole a Škole užité grafiky v Praze. Po studiích pracoval jako průmyslový návrhář. Zájmově se věnoval vrcholovému boxu.

V roce 1968 absolvoval roční studijní pobyt v Itálii. Měl mimořádnou schopnost tvořit díla metodou geometrické abstrakce. Známé jsou zejména jeho cykly Koloběh času, Znějící prostor a další. Působil ve skupině Ohnisko, se kterou často vystavoval. Je ironií osudu, že největší úspěchy sklízal v zahraničí, kde vystavoval jak samostatně, tak na kolektivních výstavách:

1968 – Janov, Galleria La Contemporanea
Bologna, Galleria San Luca

1969 – La Spezia Galleria II Torretto

1971 – Paříž XII Salon Grands et jeunes d'aujourd'hui



Z domácích výstav:

1960, 1962, 1965 – Olomouc, Skupina Ohnisko

1970 – Praha, Galerie na Karlově náměstí
Brno, Kabinet grafiky

1971 – Olomouc, Kabinet grafiky

2005 – Olomouc, Galerie 1499 (posmrtná výstava)

Kostka získal platinovou medaili a další ocenění na přehlídkách v Paříži, Janově, Bologni, Cannes, Římě, Ženevě, Bruselu a dalších městech. Většina jeho obrazů je uchována v soukromých sbírkách.

Miroslav Kostka zemřel 5. 4. 1988. Místem jeho posledního odpočinku se stal Ústřední hřbitov v Olomouci-Neředíně.

Literatura:

Slovník českých a slovenských výtvarných umělců 1950–2001

Slovník osobností a společenského života Valašska 2000

Prostor Zlín, roč.VI., 1/98

Jan Nedělník, Miroslava Titzová

SVATOKOPECKÉ PŘÍBĚHY A ZAJÍMAVOSTI

Žije Svatým Kopečkem

Jan Nedělník, jeden z propagátorů poutního místa Svatý Kopeček, se narodil 8. srpna 1945 v Tištině, okres Olomouc. Se Svatým Kopečkem, kde žije od svých pěti let, je neodmyslitelně spjat.

Po studiu na Střední průmyslové škole v Olomouci působil dlouhá léta jako technik v podniku Moravia v Mariánském Údolí. Jeho celoživotní zájem o historii a výtvarné umění s určitým časovým obdobím průvodcovským v Přemyslovském paláci vyústil v myšlenku vybudovat na Svatém Kopečku galerii. Jeho vlastním přičiněním přístavbou k rodinnému domu vznikla Galerie Jana, ve které jako majitel i galerista v letech 1992–2005 působil. Výstavy v galerii, s využitím jeho odborných znalostí v oblasti umění a vhodnou volbou vystavujících i s republikovým přesahem, byly hojně navštěvovány. I po nuceném ukončení činnosti Galerie Jana zůstal Jan Nedělník agilním.

V roce 2008 byl nápomocen při zřizování Muzea Matice svatokopecké. Instalace veškerých výstav stálých i příležitostných, pravidelné služby v muzeu i kdykoliv dle potřeby, vše ochotně zvládal s osobním pracovním nasazením. Zpočátku jako člen Matice svatokopecké, později jako její místopředseda se podílel zodpovědně a nezištně na všech jejích akcích, také formou publikační, průvodcovskou a přednáškovou. Je spoluautorem publikace „Svatý Kopeček – genius loci“, přispíval do Pozdravu členům Matice svatokopecké odbornými články o Svatém Kopečku, uspořádal řadu přednášek pro členy Matice i širokou veřejnost o poutním místě Svatý Kopeček. Dokázal svým věcným a rozvážným jednáním výrazně prosazovat účel Matice svatokopecké.

Doposud i po odstoupení z výboru Matice se podílí na propagaci oblíbeného poutního místa úspěšnou činností průvodcovskou v bazilice. Pravidelně přispívá do svatokopecké ročenky vzpomínkovými medailony významných svatokopeckých občanů



Vzpomínka na Galerii Jana



Jan Nedělník při provázení v bazilice

a šíří věhlas poutního místa Svatý Kopeček trvalou přednáškovou činností. Věnuje se sběratelství. Jeho rozsáhlá cenná sbírka svatokopeckých pohlednic je výsledkem jeho letitého zájmu.

Jan Nedělník byl koncem roku 2018 nominován KMČ Svatý Kopeček a Matiči svatokopeckou na udělení Ceny města Olomouce.

Marta Čapková, Miroslava Titzová

Genealogická poznámka k příjmení Ander

V roce 2018 si připomínáme 130. výročí narození významného svatokopeckého rodáka, velkoobchodníka a mecenáše Josefa Andera ml. Narodil se dne 5. listopadu 1888 v kramářské boudce č. 20. Pokřtěn byl 8. listopadu P. Bohuslavem Ducháckým. Jeho kmotry se stali zahradník v Samotiškách Eugen Coufal s manželkou Marií. U jména otce Josefa Andera st. (1865–1933), pozdějšího zakladatele obchodního řetězce Ander a syn, je v matrice narození uvedeno: kramář na Sv. Kopečku, syn Jana Andera, familianta a kramáře na Sv. Kopečku a jeho manželky Josefy, rozené Hansmannové na Sv. Kopečku. U matky Františky se tamtéž uvádí: dcera po zemřelém Janu Klemšu [Klimesovi], zámečníku

v Samotiškách a jeho manželce Josefě, rozené Piskořové ze Samotišek.

S příjmením Ander se nyní nejčastěji pojí název fotbalového stadionu v Olomouci. Příslušníci starší generace si zase vybaví reklamní heslo: „Šeťří kasu, kupuj v ASU.“ Cílem našeho příspěvku však není zopakování výčtu obchodních úspěchů, mecenášství v kultuře a sponzorství ve sportu, ani popis rodinné perzekuce a strádání (včetně kriminálu) po komunistickém puči v roce 1948, a následném znárodnění majetku. Případní zájemci si mohou příslušné informace snadno dohledat na internetu. Chceme zde jen upozornit na pozoruhodnou dvojí změnu příjmení v mužské rodové linii.

Již zmíněný Jan Ander (1845–1920) se totiž narodil dne 15. června 1845 v Dolánkách jako Jan Anderer. Ke změně jeho příjmení došlo v zápisu při sňatku s Josefou Hansmannovou 30. října 1866 na Svatém Kopečku. Také Janův otec Josef Anderer (1816–1880), který se narodil v Radíkově a sňatkem s vdovou Barbarou roz. Gogolínovou se roku 1839 přizemil do Dolánek, zemřel na Svatém Kopečku. Předci Josefa Anderera pocházeli z Věsky. Jeho otec František Anderer se tam v roce 1784 narodil Karlu Andererovi (1755–1825). Podobně jako u Jana Anderera/Andera (nar. 1845), došlo ke změně příjmení také u jeho pradědečka Karla.

Ten se totiž ve Věsce narodil dne 3. října 1755 jako Karel Andres. Ke změně z Andres na Anderer došlo opět v zápisu při sňatku, a to s Pavlínou Königovou 13. září 1778 ve Věsce.



Josef Ander ml. (1888–1976)



Mužská linie rodu Ander (= Anderer = Andres)



Reklamní leták olomouckého obchodního domu Ander a syn z roku 1929

Karlův otec Václav Andres (1721–1776) se roku 1752 ve Věsce oženil s Annou Marií Schmidtovou. V matrice narození jsou uvedeni Václavovi rodiče Jan a Anna Andresovi. Nejstarší zápis příjmení Andres ve Věsce se nachází v tzv. lánových rejstřících z roku 1676, kde se vyskytuje jistý Kašpar Andres. S velkou pravděpodobností se jedná o Janova dědečka.



Iniciály Josefa Andera na průčelí domu č. 105/36

S příjmením Ander, resp. Anderer, se na Svatém Kopečku váže nejméně pět domů. V dnešní Šeříkové ul. č. 76/3 zemřel 11. června 1880 Josef Anderer (nar. 1816 v Radíkově). V dnešní Menšíkové ul. č. 36/3 zemřeli jubilatovi prarodiče – manželé Jan († 16. 10. 1920) a Josefa († 9. 2. 1927) Anderovi. Zakladatel firmy Josef Ander st., který se narodil 29. července 1865 v dnešní Menšíkové ul. č. 59/14, nechal v roce 1903 vybudovat na nynější Dvorského ulici č. 105/36 rodinné sídlo se secesní fasádou. Jeho syn Josef Ander ml., narozený a vyrůstající ve skromných poměrech v boudce č. 20/10 na dnešním Sadovém náměstí, nechal v letech 1933–1934 a 1937–1938 upravit dvorní trakt domu č. 105 za účelem funkcionalistické přístavby, známé nyní jako Anderova vila.

Nebýt popsané dvojí změny příjmení v letech 1778 a 1866, mohly se kromě jiného vila na Svatém Kopečku a fotbalový stadion v Olomouci jmenovat jinak.

Jan Andres ml., Jan Andres st.

Marnotratný milovník barev | Stanislav Menšík (1912–1970)

V roce 2018 se v Arcidiecézním muzeu v Olomouci uskutečnila výstava Marnotratný milovník barev | Stanislav Menšík, a to díky svatokopeckým občanům a autorům výstavy, Janu Andresovi ml. a Janu Andresovi st. Výstava



S. Menšík – Koulující se děti na Sv. Kopečku, 1950

představila dílo Stanislava Menšíka (1912–1970), malíře ze Svatého Kopečka: „...umělce velkého talentu a výrazné exprese i dojemné něhy a křehkosti.“ Kromě jiných se na výstavě objevil i obraz Koulovačky na Svatém Kopečku, který pro zajímavost přikládáme spolu s pozvánkou na výstavu.

Hanka Prekop Dvorská



Pozvánka na výstavu St. Menšíka

Fotografické okénko do minulosti – stoleté pohlednice





Na přípravě ročenky se podíleli: Miroslava Titzová, Hanka Prekop Dvorská, Marta Čapková a František Prášil.
Ilustrace: Hanka Prekop Dvorská

Komise městské části Svatý Kopeček upozorňuje občany, že nás v případě jakéhokoliv dotazu nebo potřeby mohou kontaktovat:
email: kmc25@olomouc.eu
www.facebook.com/kmcsvatykopecek
www.olomouc.eu/samosprava/komise-mestskych-casti/svaty-kopecek/
<http://centrumkopecka.cz/> <https://www.facebook.com/centrumkopecka/>

Vydalo Statutární město Olomouc
a Komise městské části č. 25 Olomouc-Svatý Kopeček, 2019
Grafická úprava: EPAVA Olomouc, a.s.
ISBN: 978-80-87602-70-6



Vydalo Statutární město Olomouc
a Komise městské části č. 25 Olomouc-Svatý Kopeček, 2019
Grafická úprava: Profi-tisk group, s. r. o.
ISBN: 978-80-87602-70-6